

RURAL PACT

Lokalsamfundenes indsats i forbindelse med visionen for landdistrikterne

Politisk briefing

December 2024

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
2. Hvorfor er pagten for landdistrikterne vigtig for lokalsamfundene?	2
3. Hvordan bringes pagten for landdistrikterne tættere på borgerne?	3
4. Hvad skal de lokale aktører gøre?	4
4.1. Samles omkring en lokal leder, der står i spidsen for den lokale forandringsproces	4
4.2. Indføre en passende organisationsstruktur, der muliggør en bred deltagelse	4
4.3. Vedtage en fælles vision og plan med brede forandringsfremmende tiltag	5
5. Hvad skal de politiske beslutningstagere gøre for at muliggøre indsatsen?	6
5.1. Anerkende de lokale ledere og deres organisationsstruktur som partnere i en ægte flerniveaustyring	6
5.2. Tilrettelægge og/eller finansiere lokal kapacitetsopbygning	6
5.3. Fremme en koordineret indsats	7
5.4. Forbedre adgangen til finansiering og mindske bureaukratiet	7

De oplysninger og synspunkter, der fremsættes i dette dokument, er forfatterens/forfatternes egne og afspejler ikke nødvendigvis Kommissionens officielle holdning. Kommissionen garanterer ikke nøjagtigheden af de data, der indgår i dette dokument, og den kan heller ikke holdes ansvarlig for brugen af oplysningerne heri.

1. Indledning

L anddistrikterne er afgørende for Europas identitet og velfærd. I hele EU står lokalsamfundene i landdistrikter dog over for en række udfordringer, herunder affolkning og aldring, forringelse af offentlige tjenester såsom uddannelse, sundhed eller transport, faldende indkomster fra primære erhverv og negative konsekvenser af klimaændringerne.

Disse udfordringer forsøger man at tackle med offentlige politikker, men denne indsats kan være begrænset på grund af manglende koordinering mellem forskellige sektorer, utilstrækkelig finansiering, bureaukrati eller forsøg på at anvende universalløsninger uden at tage hensyn til de enkelte områders særlige kendetegn.

Hvis du spørger dig selv, hvordan pagten for landdistrikterne kan hjælpe dit lokalsamfund, er denne briefing noget for dig!

Finansieret af
Den Europæiske Union

2. Hvorfor er pagten for landdistrikterne vigtig for lokalsamfundene?

I 2021 udarbejdede Europa-Kommissionen i samråd med en lang række interessenter en [langsigtet vision for EU's landdistrikter frem til 2040](#) (visionen for landdistrikterne). De vigtigste resultater af visionen for landdistrikterne og vejen frem er skitseret i Kommissionens [rapport](#) fra marts 2024.

Kommissionen har også indført pagten for landdistrikterne — en samarbejdsmekanisme, der skal inddrage EU's interessenter i indsatsen for visionen for landdistrikterne. Pagten har til formål at flytte landdistriktsspørgsmål højere op på den politiske dagsorden, at opbygge kapacitet gennem peerlæring og netværkssamarbejde og at tilskynde til handling.

Som supplement til Kommissionens initiativ indfører mange offentlige myndigheder nye institutionelle rammer eller styrker de eksisterende rammer for at sætte skub i deres politikker for landdistrikterne og dermed gennemføre pagten for landdistrikterne på nationalt og regionalt plan. Der er dog behov for en mere vedholdende indsats for at sikre, at pagtens fordele kan nå ud til lokalsamfundene på landsbyplan, kommuneplan eller underregionalt plan.

10 fælles mål i EU's vision for landdistrikterne

1. Attraktive områder, der er udviklet inden for rammerne af en harmonisk territorial udvikling
2. Engagement i stedbaseret forvaltning på flere niveauer
3. Sikring af fødevarer sikkerhed, økonomiske muligheder, varer og tjenester til samfundet som helhed
4. Dynamiske samfund med fokus på trivsel
5. Inklusive samfund
6. En kilde til en levende og sund natur
7. Fuld fordel af digital innovation
8. Initiativrige, innovative og kvalificerede personer
9. Livlige steder med effektive, tilgængelige og prismæssigt overkommelige offentlige og private tjenester
10. Steder med mangfoldighed

Medlemmer af pagten for landdistrikterne

Offentlige myndigheder på lokalt-, regionalt- og nationalt plan og på EU-plan

Civilsamfundsorganisationer

Virksomheder og erhvervsorganisationer

Akademiske institutioner og forskningsinstitutioner

Borgere

Hvordan kan pagten for landdistrikterne hjælpe lokalsamfundene?

Potentielle fordele for lokalsamfundene i landdistrikter

- ✓ Øge bevidstheden blandt myndigheder og den brede offentlighed om landdistrikternes betydning
- ✓ Give plads til og støtte **landdistrikternes indflydelse** i beslutningsprocesser og -organer og slå til lyd for øget politisk støtte til landdistrikterne
- ✓ **Gennemgå alle politikker** — bolig, sundhed, uddannelse og mobilitet — ud fra **landdistrikternes behov** og muliggøre lokalsamfundenes deltagelse i disse politikkers udformning og gennemførelse
- ✓ Give plads til udveksling og **gensidig læring**
- ✓ Forbedre **lokale aktørers kapacitet** ved at lette adgangen til viden, tekniske færdigheder, oplysninger om finansiering og gennemførelseskapacitet for at identificere og tackle udfordringer og muligheder i landdistrikterne
- ✓ Identificere og udbrede **inspirerende praksis**
- ✓ Mobilisere interessenterne til at udforme, planlægge og gennemføre **en strategisk vision og indsats** for ændringer i landdistrikterne
- ✓ Slå til lyd for en forbedret **koordinering af politikkerne** for at tage landdistrikternes udfordringer op på en omfattende måde

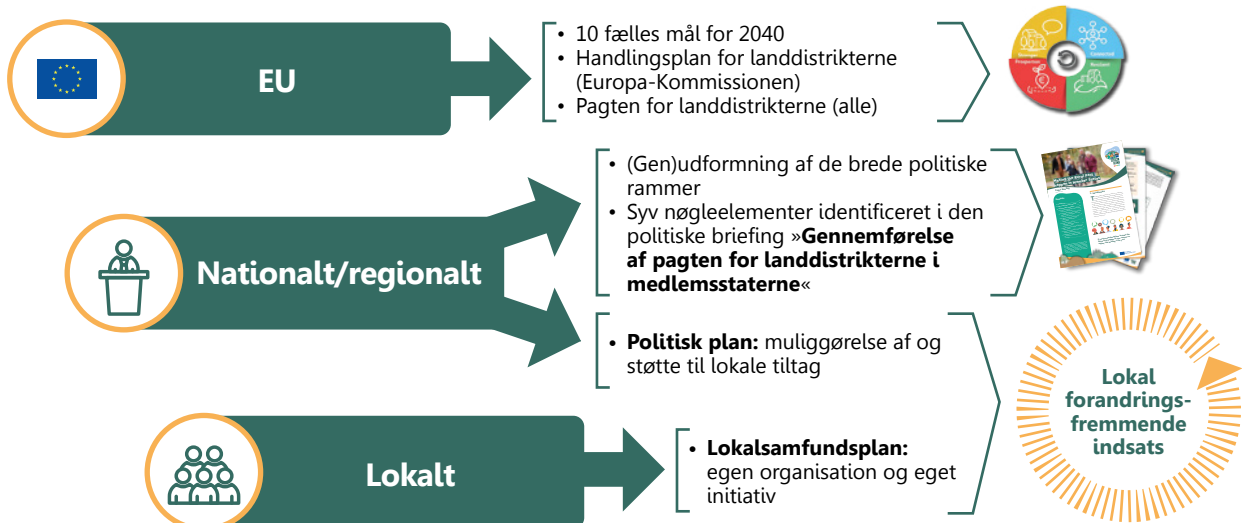
Knyttet til målet for pagten for landdistrikterne

- ✓ Mål 1: **Styrke landdistrikternes indflydelse og flytte dem højere op på den politiske dagsorden**
- ✓ Mål 2: **Muliggøre netværkssamarbejde, samarbejde og gensidig læring**
- ✓ Mål 3: **Tilskynde til frivillige tilsagn om handling i overensstemmelse med visionen**

For at lokalsamfundene i landdistrikter kan udnytte disse fordele fuldt ud, skal de nationale eller regionale myndigheder dog indføre en række elementer i forbindelse med politikudformningen. Der vil være behov for et stærkt politisk lederskab samt mekanismer til at inddrage lokalsamfundene i landdistrikter og fremme netværkssamarbejde og peerlæring, en langsigtet strategi og handlingsplan, proofing til gavn for landdistrikterne, integration og koordinering af sektorpolitikker og finansieringskilder. Disse elementer er beskrevet i publikationen om »[Gennemførelse af pagten for landdistrikterne i medlemsstaterne](#)« og rapporten om støttefaktorer for en revitalisering af landdistrikterne, »[Enabling factors for rural revitalisation](#)«.

Selv om en indsats i forbindelse med den brede udformning af nationale eller regionale politikker, der vedrører landdistrikterne, er af afgørende betydning, er det ikke tilstrækkeligt til at sikre, at **de enkelte lokalsamfund drager fordel af pagten for landdistrikterne** og er i stand til at træffe effektive foranstaltninger med henblik på at opfylde målene i visionen for landdistrikterne. Det kræver en samordnet indsats fra de lokale aktører — herunder civilsamfundet og private enheder, myndigheder og andre offentlige aktører — samt de nationale og regionale politiske beslutningstagere.

Sådan bringes pagten for landdistrikterne tættere på borgerne: Hvem skal gøre hvad?

3. Hvordan bringes pagten for landdistrikterne tættere på borgerne?

Landdistrikterne er meget forskellige, og der er **ingen tilgang, som passer til alle**. Lokalsamfundene i landdistrikter vil finde forskellige løsninger for at få et skræddersyet svar på deres lokale udfordringer og muligheder.

Der er dog en række centrale elementer, som fremmer lokale forandringsprocesser og sætter lokalsamfundene i stand til at handle. Nogle af disse elementer gennemføres af lokalsamfundene selv, mens andre skal tilvejebringes af myndigheder på et højere niveau for at skabe et handlingsbefordrende miljø.

Hvert **lokalsamfund i landdistrikterne** skal udvikle sine egne initiativer, der svarer til dets specifikke behov og muligheder i tråd med dets kulturelle og juridiske kontekst. Det anbefales navnlig, at lokalsamfundene i landdistrikterne:

- **samles omkring de lokale ledere** — person(er) eller organisation(er), der kan være drivkraft for forandringen i landdistrikterne
- indfører en passende **organisationsstruktur** (struktur og beslutningsmekanismer), der muliggør en bred deltagelse
- vedtager en **fælles vision og plan** med brede forandringsfremmende tiltag, herunder identifikation af behov og muligheder.

Der skal også træffes en række foranstaltninger af **myndigheder på et højere niveau** på regionalt, nationalt og europæisk plan for at fremme og støtte den lokale forandringsfremmende indsats. Disse myndigheder bør navnlig:

- **anerkende de lokale ledere** og deres organisationsstrukturer **som partnere** i en ægte flerniveaustyring
- tilrettelægge og/eller finansiere **lokal kapacitetsopbygning**
- fremme en **koordineret indsats** af alle relevante politikker og finansieringsstrømme
- forbedre **adgangen til finansiering** og mindske bureaukratiet.

4. Hvad skal de lokale aktører gøre?

4.1. Samles omkring en lokal leder, der står i spidsen for den lokale forandringsproces

Indsatsen for visionen for landdistrikterne kræver inddragelse af mange forskellige interessenter, men der er som regel én aktør — en person, en lille gruppe mennesker eller en enkelt organisation — der starter udviklingsprocessen eller fungerer som katalysator for den. Sådanne »**lokale ledere**« kan komme fra den offentlige, private eller civile sektor, men de skal som minimum have en evne til at **inspirere, motivere og mobilisere** andre i området og **en offentlig ånd** eller fornemmelse for det fælles bedste.

Den lokale leder bør ikke opfattes som repræsentant for en enkelt politisk eller økonomisk interesse, men følge en inklusiv og demokratisk proces. Lokale ledere kan spille rollen som »pionerer« (der kæmper for en sag, som er vigtig for lokalsamfundet), »ambassadører« (der repræsenterer visse værdier og mobiliserer deres lokalsamfund) eller »formidlere« (der samler forskellige aktører eller interesser og fremmer synergierne mellem dem).

Disse personer eller organisationer bør ikke arbejde isoleret, men sammen med et støttenetværk for at sikre foranstaltningernes gennemførelse på lang sigt. Det er afgørende at sikre, at unge (se det nyttige materiale fra [Generation Europe Academy](#)), kvinder og repræsentanter for erhvervslivet deltager.

I fjerntliggende landdistrikter i Bulgarien samarbejder [Sun Land Foundation](#) med omkring 30 landsbyer, hvor de anvender kulturel formidling som en metode til at fremme forbindelser mellem generationerne og på tværs af sektorer. Initiativet går ud på, at unge kunstnere bor hos ældre kvinder i landdistrikterne for at fremme forbindelser mellem generationerne og social kapital og dermed øge samfundets modstandsdygtighed.

De unge skaber i fællesskab tilpassede løsninger sammen med landsbyboerne (f.eks. renovering af en gammel skolebygning) for at gøre landsbyerne beboelige og demokratisere adgangen til ressourcer. Kulturen bruges som løftestang til at tackle social isolation, mental sundhed og andre presserende problemer i landet, der har den hurtigste affolkning i verden. Takket være kulturformidlerne er nogle landsbyer nu i stand til at tiltrække nye familier, som vil slå sig ned.

Se også, hvordan Nederlandenes intelligente landsby [Hilvarenbeek](#) støtter borgerinitiativer gennem et netværk af lokale udviklingsrådgivere.

4.2. Indføre en passende organisationsstruktur, der muliggør en bred deltagelse

De nye dynamikker kræver en organisationsstruktur, der gør det muligt at inddrage forskellige interessenttyper, tilskynder til bred deltagelse og kombinerer demokratisk beslutningstagning med fleksibilitet.

I mange lokalsamfund i landdistrikter er der ikke behov for at oprette nye organisationer eller strukturer, da der allerede findes strukturer, som kan spille denne rolle. Eksempler herpå er landsbybevægelsers organisationer, velfungerende LEADER-partnerskaber og drivkræfter bag initiativerne vedrørende intelligente landsbyer.

De kan dog have behov for styrkelse og kapacitetsopbygning for at dække en bredere vifte af tematiske områder af central betydning for området — såsom mobilitet, sundhed og kultur — gennem målrettede nationale/regionale politikker (se nedenfor). Dette kan give yderligere støtte til bevidstgørelsen om de lokale strukturer i deres lokalsamfund og bringe nye allierede på banen.

I andre lokalsamfund kan de centrale interessenter vælge ikke at anvende eksisterende eller nye strukturer, men blot beskrive de fælles mål, roller og ansvarsområder i en kontrakt eller aftale.

Alt efter formaliseringsgraden er der en række formater, som et lokalsamfund kan anvende:

- En fælles **erklæring** eller **hensigtserklæring**, som de lokale interessenter fremsætter offentligt
- En **samarbejdsaftale** eller et **aftalememorandum**, som indgår mellem de vigtigste aktører
- En **partnerskabsaftale** med en udpeget enhed, der repræsenterer partnerne, som ledende partner eller ansvarligt organ — dette er tilfældet med LEADER i nogle medlemsstater, hvor de lokale aktionsgrupper (LAG'er) ikke har en juridisk enhed, men vælger en af partnerne som ansvarligt organ
- Interessenter, der anvender et **formelt retligt instrument** (se eksemplet med landskabschartret nedenfor)
- Et **særligt kontor** oprettet af centrale interessenter for at støtte samarbejdet mellem dem — f.eks. kommuner, der går sammen om at oprette en tværkommunal struktur
- En særlig **juridisk enhed** oprettet med henblik på at gennemføre strategien eller handlingsplanen — mange LEADER-LAG'er har struktur som en NGO, der er oprettet specifikt for at gennemføre den lokale strategi, mens andre fungerer som private, almennyttige virksomheder.

Mere uformelle ordninger

- erklæring eller hensigtserklæring
- samarbejdsaftale eller aftalememo-randum

Mellemniveau af formaliseringsgrad

- interessenters anvendelse af et formelt retligt instrument
- partnerskabsaftale med en udpeget enhed

Mere formelle ordninger

- fælles struktur eller kontor til at støtte samarbejdet
- særlig juridisk enhed til at gennemføre strategien eller handlingsplanen

Det catalanske landskabscharter (Spanien) er et frivilligt retligt instrument, der giver lokale interessenter mulighed for at samarbejde om at forbedre landskabet og gøre det til et aktiv i fremtiden. [Priorat amt](#) anvender dette charter som et omdrejningspunkt i den bredere lokale udvikling, der giver lokalsamfundet mulighed for at diagnosticere lokale udfordringer og finde tilpassede løsninger på affolkning, fødevare- og energisuverænitet, landbrug og økonomisk diversificering.

Forvaltningsstrukturen omfatter organer, der yder rådgivnings- og konsulentbistand under udvalget for landskab og bæredygtighed, og som støttes af kontoret for landskab og forskellige ministerier i regionen, samt deltagelsesbaserede fora for interessenter, der bidrager til at fremme debat og iværksætte initiativer

Priorats landskabscharter støttes under den lokale LEADER-strategi og indebærer et tæt samarbejde mellem amtsrådet, kontoret for landskab og den lokale aktionsgruppe. I den henseende er chartret et værktøj til koordinering af den lokale udvikling og planlægning af foranstaltninger i nye områder, der ikke er behandlet tidligere, og det er knyttet til politikker på et højere niveau, navnlig [den catalanske pagt for landdistrikterne](#).

Se også et fransk eksempel på et særligt tværkommunalt organ, der muliggør en fælles indsats: »fremme af territorial samhørighed gennem et særligt instrument« i Pays Vallée du Loir, [præsentation](#) og [video](#).

4.3. Vedtage en fælles vision og plan med brede forandringsfremmende tiltag

Den forandringsfremmende indsats, der gøres på lokalt plan for at imødekomme behovene og gøre landdistrikterne stærkere, forbundne, modstandsdygtige og fremgangsrigt, bør være sammenhængende og velplanlagt.

Mange landdistrikter er allerede omfattet af en række strategier og planer, og det er måske ikke nødvendigt — eller endda tilrådeligt — at mobilisere lokalsamfundet til at udarbejde endnu et strategisk dokument. Det ville dog være nyttigt for hele lokalsamfundet at blive enige om en **bred fælles vision** for deres område i fremtiden og for de relevante aktører at vide, **hvordan deres indsats bidrager til den overordnede vision**, også selv om den finansieres under nationale eller regionale strategier eller programmer.

En sådan fælles vision bør tage **udgangspunkt i allerede eksisterende initiativer** og dække **en bredere vifte af emner**: økonomi, miljø, infrastruktur eller tjenester såsom sundhed, uddannelse, mobilitet og boliger. Visionen for landdistrikterne kan tjene som en overordnet ramme for undersøgelsen af emner, der er relevante for områderne. Det kan være en lang og gradvis proces alt efter behovene på lokalt plan, da de lokale interessenter måske ikke er i stand til at tage alle disse emner op i starten.

[Nockregion i Oberkärnten](#) har som mål at være den bedste østrigske region at bo og arbejde i. Den lokale aktionsgruppe for Nockregion har tilrettelagt arbejdsgrupper med deltagelse af 800 personer og udarbejdet en fælles strategi, der beskriver områdets ambitioner.

Eftersom LEADER-finansieringen ikke er tilstrækkelig til at opnå alt dette, anvender den lokale aktionsgruppe også Den Europæiske Socialfond (ESF) samt andre EU-finansieringskilder og nationale finansieringskilder, således at LEADER kun tegner sig for 30 % af dens samlede budget.

Den lokale aktionsgruppe forsøger også at engagere sig i politikker på et højere niveau. Gruppens leder var f.eks. med i det nationale udvalg, der beskæftiger sig med demografiske ændringer, selv om sådanne forbindelser stadig er ret begrænsede.

Se også et fransk eksempel på et innovativt område og dets netværk af forskellige aktører, der er mobiliseret omkring en fælles vision med fem udfordringer: »mennesker og træer« ([»Des Hommes et des Arbres«](#)), [præsentation](#) og [video](#).

Vil du gerne gøre noget i dit landdistrikt, men ved ikke, hvor du skal begynde?

Der findes allerede en række værktøjer:

- Det EU-finansierede [Smart Rural 21](#)-projekt (2020-2022) støttede lokalsamfund i landdistrikter (landsbyer) i udarbejdelsen af strategier for intelligente landsbyer og gennemførelsen af innovative tiltag. Projektets [endelige rapport og folder](#) indeholder en række [fællesskabsværktøjer](#), [innovative lokale løsninger](#) og erfaringer fra samarbejdet med lokalsamfundene.
- Dokumentet om lokal indflydelse i landdistrikterne [»Compass for Local Empowerment in rural areas«](#) fra European Rural Community Alliance (ERCA) indeholder en række nyttige værktøjer og eksempler.
- EU's LEADER-værktøjskasse, navnlig afsnittet om, hvordan man opretter en lokal aktionsgruppe, [»How to form a Local Action Group \(LAG\)«](#), indeholder nyttige forslag.
- Værktøjskassen for EU-finansiering i landdistrikterne, [Rural toolkit](#), indeholder oplysninger om potentielle finansieringskilder og støtte til lokale initiativer.

5. Hvad skal de politiske beslutningstagere gøre for at muliggøre indsatsen?

5.1. Anerkende de lokale ledere og deres organisationsstrukturer som partnere i en ægte flerniveaustyring

[Fællesskabsplatformen for pagten for landdistrikterne](#) muliggør forbindelser mellem ligestillede fra hele Europa. Ved at tilslutte sig platformen kan interessenter indlede eller deltage i tematiske drøftelser via fællesskabsgrupper, udveksle erfaringer, finde partnere og få adgang til nyttigt materiale. [Observatoriet for landdistrikterne](#) er en kilde til nyttige oplysninger og data om EU's landdistrikter.

Selv om mange lokalsamfund i landdistrikter organiserer sig for at fremme lokale tiltag, er der en tendens til, at deres indsats overses af de nationale og regionale myndigheder, der ofte betragter sig selv som de vigtigste drivkræfter bag ændringer i landdistrikterne.

Det kan kræve en mentalitetsændring at anerkende, at lokalsamfundene i landdistrikter

er hovedaktørerne, give dem beføjelse til at beslutte, hvad der skal gøres, og inddrage dem i gennemførelsen af lokale tiltag i processer med flerniveaustyring og med flere aktører. Se SHERPA's holdningsdokument om styrkelse af landdistrikter i processer med flerniveaustyring, »[Empowering rural areas in multi-level governance processes](#)«, for nyttige idéer til, hvordan dette kan opnås.

Nogle lokalsamfund ønsker måske at betegne deres tiltag som en »lokal pagt for landdistrikterne« som et signal om deres vilje til at handle i overensstemmelse med visionen for landdistrikterne. En sammenkædning med dette europæiske politiske initiativ kan også blive anerkendt af de regionale, nationale eller europæiske myndigheder for disse områders vedkommende. Lokalsamfund, der er godt i gang med at indføre de tidligere (i underafsnit 4.1., 4.2. og 4.3.) nævnte elementer, eller andre kan overveje at anvende betegnelsen »pagten for landdistrikterne« til at øge deres synlighed, øge bevidstheden om deres indsats og skabe forbindelse til andre lokalsamfund, der gennemfører lignende tilgange.

I mange nederlandske landsbyer opfordres lokalsamfundene til at stille forslag til forandringsfremmende tiltag for at tackle de lokale udfordringer. De udarbejder »landsbyplaner«, som — når lokalsamfundet og kommunen er blevet enige om opgavefordelingen — bliver til »landsbypagter«.

Det er et led i regeringens bestræbelser på at give lokalbefolkningen mere ansvar og mindre fokus på staten. Lokalsamfundet har f.eks. beføjelse til at udfordre de offentlige myndigheders indsats og overtage de offentlige tjenester, hvis de ikke er tilfredse med den måde, de ydes på.

Den første generation af »landsbyplaner« havde navnlig fokus på det, som landsbyboerne gerne ville have regeringen til at gøre, mens de efterfølgende planer fokuserer mere på, hvad befolkningen selv kan gøre.

Det catalanske eksempel (underafsnit 4.2.) viser også, hvordan forskellige afdelinger i den regionale regering arbejder med det lokale initiativ for at muliggøre en mere effektiv koordinering af de forskellige politikker, der er rettet mod landdistrikterne.

5.2. Tilrettelægge og/eller finansiere lokal kapacitetsopbygning

Hvis lokalsamfundene skal spille en større rolle i udformningen og gennemførelsen af lokale forandringsfremmende tiltag, skal de have **kapacitet** til at gøre det. Dette omfatter **viden, færdigheder og menneskelige og finansielle ressourcer** til at gøre arbejdet.

Kapacitetsopbygning — tilvejebringelse af uddannelse, rådgivning, peerlæring og information samt finansiering af personale, kontorudstyr og rejser — er en væsentlig forudsætning for at styrke landdistrikternes indflydelse. Skræddersyede kurser, helpdeske og onlineværktøjer, der giver letforståelig information og målrettet rådgivning, skal gøres tilgængelige for en bred vifte af aktører i landdistrikterne.

Dette bør suppleres med **igangsætning af lokalsamfundet** på stedet, især i de områder, hvor der endnu ikke sker noget eller sker meget lidt. Det er også meget vigtigt at give lokalsamfundene i landdistrikter mulighed for at lære af hinanden gennem netværksmøder, studiebesøg eller praktikophold.

Endelig skal der være midler til rådighed for de **grundlæggende omkostninger** ved at drive et kontor og ansætte folk, som fortsætter mobiliseringen af de lokale aktører omkring handlingsplanen og sikrer dens konsekvente gennemførelse. En sådan kapacitetsopbygning kan f.eks. finansieres gennem teknisk bistand, der er til rådighed for forvaltningsmyndigheder med ansvar for EU-finansiering.

Skotske lokalsamfund kan udvikle »[lokalplaner](#)«, som indeholder forslag til arealudvikling og -anvendelse. Når de er registreret hos den relevante lokale myndighed, bliver de en del af det skotske planlægningssystem og skal tages i betragtning.

Det lokalsamfundsorgan, der er oprettet til at udarbejde planen, har ejerskab over dens gennemførelse. En [særlig vejledning](#) på et klart og enkelt sprog hjælper lokalsamfundene igennem processen, og der findes flere organisationer, de kan søge støtte fra.

Også de lokale myndigheders lærings- og udviklingsteams eller afdelinger for lokalplanlægning kan hjælpe med planens udarbejdelse.

Der kan opnås yderligere støtte til planens gennemførelse. Som eksempel kan nævnes, at Langholm Alliance modtog finansiering til to stillinger, en lokalsamfundsleder for erhvervsområdet og en projektassistent, fra Sydskotlands erhvervsagentur.

5.3. Fremme en koordineret indsats

Passende forvaltningssystemer og -mekanismer til at kombinere de forskellige finansieringskilder og fremme synergier er blevet identificeret som et af [nøgleelementerne i pagten for landdistrikterne på nationalt plan](#). Det er dog ikke tilstrækkeligt at sikre koordinering og komplementaritet på politisk plan — det er vigtigt, at dette omsættes til praksis på stedet.

Ideelt set skal lokalsamfundene i landdistrikter have et rum, hvor de får gennemsigtig information og kan give deres mening til kende om en række politiske og finansieringsmæssige emner uden at skulle navigere rundt i forskellige institutioner eller divergerende regler og procedurer. Det er hverken nødvendigt eller muligt at sikre, at et sådant rum er tilgængeligt i alle lokalsamfund i landdistrikter, men det bør ikke ligge for langt fra aktørerne i landdistrikter — en rimelig løsning kunne være på subregionalt plan (NUTS 3).

Det er også vigtigt at fremme udveksling af erfaringer, samarbejde og koordinering, opbygge tillid mellem de myndigheder, der er ansvarlige for de forskellige finansieringskilder, og sikre, at de har en fælles forståelse af landdistrikternes behov og forventninger.

I nogle italienske regioner er gennemførelsen af LEADER (finansieret under ELFUL) et supplement til regeringens strategi for de indre områder (IAS), som har til formål at styrke den demografiske struktur i landdistrikterne.

Den [lokale aktionsgruppe MontagnAppennino](#) i Toscana fungerer som igangsætter af udvikling i landdistrikterne og støtter kommunesammenslutningen i gennemførelsen af strategien for de indre områder. Et sådant samarbejde skaber synergier, da strategien for de indre områder navnlig finansierer foranstaltninger, der gennemføres af offentlige enheder, f.eks. infrastrukturprojekter for at bekæmpe affolkning og social udstødelse, og den lokale aktionsgruppe støtter samarbejdsprojekter om udvikling af lokalsamfund, ikkelandbrugsmæssige virksomheder og innovation.

Den lokale aktionsgruppe yder endvidere teknisk støtte til offentlige enheder, der ansøger om IAS-finansiering. I perioden 2021-2027 vil de lokale aktionsgrupper også forvalte visse IAS-foranstaltninger.

Se også et eksempel på koordinering af midler på regionalt plan i [Finland](#). Se eksemplet fra Sverige i publikationen om det nationale landdistriktsnetværks støtte til gennemførelsen af LEADER/CLLD, »[NRN support for LEADER/CLLD implementation](#)«, for idéer til, hvordan netværkssamarbejde kan bidrage til at skabe fælles forståelse og fremme samarbejdet og tilliden mellem de finansieringsforvaltende myndigheder (s. 5).

5.4. Forbedre adgangen til finansiering og mindske bureaukratiet

Lokalsamfundene vil ikke kunne gennemføre deres forandringsfremmende tiltag uden adgang til finansieringsordninger, der er tilstrækkeligt **fleksible** til at opfylde en lang række behov og tilstrækkeligt **enkle** til at gøre det muligt for lokale projektiværksættere at opnå finansiering uden uforholdsmæssigt store administrative hindringer.

[Værktøjskassen for EU-finansiering i landdistrikterne](#) (se tekstboksen på s. 5) er også et værdifuldt redskab til at hjælpe lokalsamfund i landdistrikter med at navigere i det komplekse landskab af EU-finansieringsmuligheder.

Nogle nationale eller regionale forvaltningsmyndigheder fastlægger komplicerede regler og betingelser for forvaltningen af EU-midler, som rækker langt ud over EU-lovgivningen (undertiden kaldet »overregulering«).

Som følge heraf er mange lokale aktører uvillige til at søge om støtte, eller de opgiver deres projekter på grund af langvarige beslutningsprocesser — dette giver et negativt billede af EU-finansiering i mange lokalsamfund. At bringe pagten og visionen for landdistrikterne tættere på borgerne bør derfor kædes sammen med en **strømlining og forenkling** af adgangen til EU-finansiering.

Der findes flere forslag til mobilisering af de forskellige aktører i gennemførelsen af visionen for landdistrikterne i udtalelsen fra [Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg \(EØSU\)](#) »Mod en større inddragelse af medlemsstater, regioner og civilsamfundets aktører i gennemførelsen af den langsigtede vision for EU's landdistrikter«.

En vigtig metode til at forenkle adgangen til finansiering er brugen af forenklede omkostningsmuligheder (SCO). Dette kræver ikke, at støttemodtagerne fører regnskab over hver enkelt udgift til deres projekt — de skal blot dokumentere, at de har opnået de aftalte output og

resultater og bliver betalt på dette grundlag.

I Finland blev et [SCO-system](#) (faste beløb) allerede anvendt til mange landdistriktsprojekter i perioden 2014-2020 under både LEADER og andre foranstaltninger. Den enkle ansøgningsproces tilskyndede mange små eller førstegangsmødtagerne til at udvikle projektidéer, og LEADERs LAG-rådgivere stod til rådighed for at hjælpe dem med at vælge den bedste finansieringsmulighed.

En anden måde at lette adgangen til finansiering for små støttemodtagere på er at anvende »paraplyprojekter« (pakker af små operationer, der til administrative formål behandles som et enkelt projekt). Der findes flere eksempler på reduktion af den administrative byrde for lokale aktører i FARNET-vejledningen om effektiv gennemførelse af lokaludvikling styret af lokalsamfundet, »[Delivering CLLD effectively](#)«.

Deltag i fællesskabet for pagten for landdistrikterne og onlineplatformen

https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en

 https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en

 info@rural-pact.eu

Forfatter: Urszula Budzich-Tabor

Støtte: Enrique Nieto, Paul Soto, Pascale van Doren

Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor, 2025

© Den Europæiske Union, 2025. CC-BY 4.0

Forsidebillede: © andresr, Canva.com

Dette program gennemføres af

PRINT ISBN 978-92-68-22298-0 doi:10.2762/4127972 KF-01-24-027-DA-C

PDF ISBN 978-92-68-22297-3 doi:10.2762/5002694 KF-01-24-027-DA-N

Finansieret af
Den Europæiske Union